Üniversite ö?rencilerinde ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üniversite ö?rencilerinde ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32149

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üniversite ö?rencilerinde ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i (?YTÖ), D. Ad?belli, S. Saçan ve N. Türko?lu taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, üniversite ö?rencilerinin farkl? türdeki ?iddet eylemlerine ve ?iddetin çe?itli boyutlar?na kar?? geli?tirdikleri tutumlar? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, ö?rencilerin ?iddeti ne ölçüde ola?anla?t?rd???n?, kad?na yönelik ?iddete bak?? aç?lar?n? ve ?iddeti onaylay?p onaylamama e?ilimlerini kapsayan be? alt boyuttan olu?maktad?r. Yap?lan psikometrik analizler, ?YTÖ'nün yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

?iddet tutumu, ?iddet, üniversite ö?rencileri, psikometrik ölçek, tutum, kad?na yönelik ?iddet, sosyal psikoloji

Yazarlar

Derya Ad?belli, Sibel Saçan, Nurten Türko?lu

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören bireylerin ?iddet olgusuna ili?kin alg?, kabul ve reddetme düzeylerini belirlemektir. Bu araç, ö?rencilerin ?iddetin türlerine, kad?na yönelik ?iddete ve ?iddetin normalle?tirilmesine yönelik sahip olduklar? bili?sel ve duygusal e?ilimleri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Elde edilen veriler, üniversite ortamlar?nda ?iddet kar??t? e?itim ve fark?ndal?k programlar?n?n geli?tirilmesine zemin haz?rlamaktad?r.

Yap?

Üniversite ö?rencilerinde ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i (?YTÖ), bireylerin ?iddete kar?? gösterdikleri tutumun karma??k yap?s?n? be? temel alt boyutta ele almaktad?r. Bu alt boyutlar, ?iddetin farkl? ba?lamlarda nas?l alg?land???n? yans?t?r ve ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? ölçmesini sa?lar. Ölçek, toplam 52 maddeden olu?makta olup, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak yan?tlanmaktad?r.

Geçerlik

?YTÖ'nün yap? geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen analizlerde, veri setinin Faktör Analizi için uygunlu?u de?erlendirilmi?tir. Bu amaçla, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Uygunluk Testi ve Bartlett testi uygulanm??t?r. KMO katsay?s? 0.88 olarak tespit edilmi?, bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?er veri kümesinin faktör analizi için oldukça uygun oldu?unu göstermi?tir. Bartlett testine ili?kin ki-kare de?eri ise ileri düzeyde anlaml? bulunmu?tur (p<0.01).

Ara?t?rmac?lar, faktör analizinin genellenebilirli?ini sa?lamak amac?yla, literatür önerilerine uygun olarak (madde say?s?n?n en az 5-10 kat?), 52 maddelik ölçek için 373 ki?ilik bir veri seti ile çal??m??t?r. Temel Bile?enler Analizi (Principal Components) ve faktör döndürme (rotated component matrix) teknikleri kullan?lm??t?r. Analiz sonucunda, özde?eri 1.00'in üzerinde olan be? faktörlü bir yap? ortaya ç?km??t?r. Bu be? faktörlü yap?, ölçek maddelerinin toplam varyans?n?n %41'ini aç?klamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in kavramsal yap?s?n?n geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

?YTÖ'nün güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l?k ve zamana göre de?i?mezlik (test-tekrar test) yöntemleriyle incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizinde, düzeltilmi? madde toplam korelasyon katsay?lar? 0.20 ile 0.57 aras?nda de?i?mekte ve istatistiksel olarak anlaml?l?k göstermektedir. Ba?lang?çta 58 madde olan ölçekten, negatif korelasyon gösteren veya madde toplam puan korelasyonu 0.20'nin alt?nda olan alt? madde ç?kar?larak nihai 52 maddelik form olu?turulmu?tur.

Ölçe?in genel iç tutarl?l???, tüm ölçek için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?s? (α=0.91) ile belirlenmi?tir. Bu yüksek katsay?, ?YTÖ'nün güçlü bir iç tutarl?l??a sahip, güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r. Alt faktörlere ait Cronbach Alfa katsay?lar? ise ?öyledir: ?iddetin Türleri (α=0.87), ?iddeti Ola?anla?t?rma (α=0.83), Kad?na Yönelik ?iddet (α=0.83), ?iddeti Onaylamama (α=0.73) ve ?iddetin Farkl? Boyutlar? (α=0.75). Ayr?ca, uygulanan test-tekrar test korelasyon analizi sonucunda, birinci ve ikinci uygulama puanlar? aras?ndaki korelasyon katsay?s? r=0.94 olarak bulunmu?, bu da ölçe?in zamana kar?? yüksek düzeyde kararl?l?k gösterdi?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i'nin (?YTÖ) yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ayn? amaç do?rultusunda olu?turulmu? de?i?kenleri bir araya getirerek ölçülmek istenen yap?y? az say?da faktörle aç?klamay? amaçlam??t?r. Veri toplama sürecinde, analizin gücünü art?rmak için madde say?s?n?n 5-10 kat? oran?nda (N=373) ö?renci verisi kullan?lm??t?r.

Analiz sürecinde Temel Bile?enler (Principal Components) yöntemi ve faktör döndürme tekni?i benimsenmi?tir. KMO de?eri 0.88 ç?km?? ve Bartlett testi anlaml? bulunmu?tur, bu da veri setinin çok de?i?kenli istatistiksel analizler için ideal oldu?unu göstermi?tir. Nihai analizler sonucunda, ölçe?in toplam varyans?n %41'ini aç?klayan ve özde?eri 1.00'in üzerinde olan be? faktörden olu?an bir yap?ya sahip oldu?u do?rulanm??t?r. Bu be? faktörlü yap?, ölçe?in teorik temelleriyle

ARABPSYCHOLOGY.COM

uyumlu bir kavramsal çerçeve sunmaktad?r.

Araç Bilgileri

Test Türü:

Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format:

52 madde, 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Tamamen Kat?l?yorum - Hiç Kat?lm?yorum)

Mevcut Dil:

Türkçe

Hedef Kitle:

Yüksekö?retim Ö?rencileri

Ya? Grubu:

Genç Yeti?kinlik Dönemi (Üniversite Ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?:

Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi:

Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için aç?mlay?c? Faktör Analizi ve güvenirlik analizleri (iç tutarl?l?k ve test-tekrar test) kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, psikometri, sosyal tutumlar, ?iddet alg?s?, güvenilirlik, geçerlik, Cronbach Alfa, üniversite

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Mevcut kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi:

aricanderya@gmail.com

Sorumlu Yazar:

Derya ADIBELL?

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

2018

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ek Bilgi:

Makalenin tam metnine a?a??daki link üzerinden ula??labilir: ejmanager.com

PDF Ba?lant?s?:

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: universite-ogrencilerinde-siddete-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ad?belli, D., Saçan, S. ve Türko?lu, N. (2018). Üniversite ö?rencilerinde ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?inin Geli?tirilmesi. *Anatolian Journal of Psychiatry, 19*(2), 202-209.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Üniversite ö?rencilerinde ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

1. Alt boyut (?iddetin türleri): Medyada kavga, dövü?, cinayet gibi görüntülere s?kl?kla maruz kalmak bir tür ?iddettir.
2. Alt boyut (?iddeti ola?anla?t?rma): Sosyal payla??m sitelerinde sald?rgan tutumlar, küfürlü konu?ma içeren ifadelerin yer almas? normaldir
3. Alt boyut (kad?na yönelik ?iddet): Kad?n bir yere gidece?i zaman e?inden izin almal?d?r.
4. Alt boyut (?iddeti onaylamama): Hiçbir ko?ulda ki?inin fiziksel görünümü ile alay edilmemelidir
5. Alt boyut (?iddetin farkl? boyutlar?): Bireyin temel ihtiyaçlar?n?n kar??lanmamas?n?n bir çe?it ihmal ve yoksun b?rakma oldu?unu dü?ünüyorum

ARABPSYCHOLOGY.COM